

Er ref/dnr
U2018/00382/UH
Datum
2018-06-04
Vår ref
Anders Persson

Utbildningsdepartementet
Er referens/dnr: U2018/00382/UH
103 33 Stockholm

Remissvar: En strategisk agenda för internationalisering (SOU 2018:3)

Svenska Teknik&Designföretagen vill härmed lämna synpunkter på betänkandet – En strategisk agenda för internationalisering (SOU 2018:3).

Samlade synpunkter

Den ökade internationaliseringen ställer allt högre krav på akademins förmåga att samverka internationellt och att skapa förutsättningar för Sverige att attrahera talanger, bidra till kompetensförsörjningen och stärka näringslivets och Sveriges konkurrenskraft. Särskilt viktigt är bidraget till att stärka kompetensförsörjningen och forskningen inom de områden där Sverige har akut kompetensbrist och där företagen har stor potential att utvecklas internationellt om inte denna brist fanns.

När det gäller internationella studenter behöver Sverige stärka sin position genom att attrahera rätt studenter via stipendier och incitament samt skapa förutsättningar och strukturer för att få dem att stanna och jobba i Sverige. Detta är då en gemensam uppgift för regering, akademi och de myndigheter som arbetar med attraktion att tillsammans utveckla och ta fram rutiner, incitament och information med syfte att stärka Sverigebilden och välkomnande i talangattraktionen. Detta måste bli en av de högst prioriterade frågorna i en internationaliseringsstrategi.

Försprånget mot andra länder krymper och flera konkurrerande länder arbetar aktivt med sin attraktionskraft. Detta ställer allt högre krav på hur vi utvecklar utbildningssystem och forskning för att kunna vara en framstående kunskapsnation. Akademins roll i att internationellt stärka svenska företags behov vad gäller kompetensförsörjning och forskning blir allt viktigare.

Svenska Teknik&Designföretagen menar att:

- en aktiv rekryteringspolitik bör utvecklas som stärker attraktionskraften inom de områden där företagen och samhället har störst behov.
- samverkan mellan lärosäten måste stärkas internationellt och en strategi kring hur utländska lärosäten kan etablera sig i Sverige tas fram.
- en central del i akademins arbete är att underlätta näringslivets och samhällets kompetensförsörjning och forskning nationellt och internationellt. Strategin bör ta utgångspunkt i just detta behov.
- internationell utveckling inom akademin och en stärkt internationell kompetensinvandring kräver både kortsiktigt snabba beslut och en långsiktig plan och bred politisk förankring. Därför krävs en bred förankringsprocess i de politiska partierna kring hur Sverige kan stärka sin konkurrenskraft på detta område.

Satsa på rekrytering av talanger

Sverige behöver stärka sin attraktionskraft vad gäller internationella talanger. Vi behöver belysa vad som är viktigt för att attrahera rätt studenter att studera i Sverige och omgående vidta konkreta åtgärder för att uppfylla detta. Dels handlar det om att tvätta bort hinder inom tillståndsprövning, byråkrati och administration. Samhällskostnaden när det inte fungerar är enorm och får långsiktigt negativa effekter. Företagen etablerar sig på andra marknader, studenter väljer bort Sverige till förmån för andra länder och systemet omöjliggör för studenter att stanna efter examen, även då de verkligen vill.

Att utveckla program för stipendier till internationella studenter inom rätt områden är ett viktigt verktyg för attraktionskraft. En utvecklad politik kring att förhindra kompetensutvisning och öka attraktionskraften generellt är ett annat. Svenska Teknik&Designföretagen efterfrågar en kraftfull satsning på både undanröjande av alla hinder, ett välkomstpaket och mottagande som säkerställer att allt fungerar för de vi lyckas locka hit. Dessutom behövs en gedigen kommunikationsplan och aktiviteter för att locka ännu fler.

Lärosäten bör ges större möjligheter till att utforma inriktning i detta och samverkan bör utvecklas med näringsliv och kring näringslivets konkreta behov.

I rapporten "Attrahera och behålla" redovisas migrationsverkets statistik och där beviljades endast 556 tidigare studenter arbetstillstånd för 2014. Av *inresande masterstudenter menade drygt 75% att de ville stanna och arbeta i Sverige efter examen, men under 10% svarar att de stannar eller får möjlighet att stanna.*

Här har Sverige en utmaning, en utmaning som med snabba konkreta åtgärder kan få en lösning.

Internationaliseringen en del av styrning av akademi

Internationalisering av universitet och högskolor är en del av den totala styrningen och resurstilldelningen. På de områden där vi inte ser de resultat som vi förväntar oss eller där aktiviteter inte bedrivs måste strategin och i slutändan regeringen skapa incitament som driver i rätt riktning.

Att Sverige ska vara ett attraktivt land för ingenjörer och för ingenjörstudenter att studera och forska i kan ses som självklart. Men när detta inte sker i den omfattning som vi förväntar oss så krävs ytterligare omfördelning av resurser.

Regeringens ansvar är här, genom bred förankring i politiken, att genomföra åtgärder som skapa rätt incitament. Både när det gäller den internationella attraktionskraften och den nationella, vilket i huvudsak går hand i hand. Vidtar vi inte konkreta åtgärder för att lösa utmaningen kommer vi se en fortsatt utflytt av kunskapsintensiva tjänsteföretag till andra länder där ingenjörer finns och där förutsättningarna är bättre för företagens kompetensförsörjning och utveckling.

Svenska Teknik&Designföretagen står givetvis till förfogande vid frågor

Anders Persson

Näringspolitisk chef